

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

VOL. XXIX.—LETNO XXIX.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), MARCH 8, 1946

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

STEVILKA (NUMBER) 48

Vsebina no- te na Rusijo državami in Sovjetsko Rusijo obiavljeni

Amerika pozvala
sovjetско vlado, da
se ruske čete takoj
umaknijo iz Irana

WASHINGTON, 7. marca — Državni departm

javljal vsebino note, ki je bila

pred par dnevi poslana v Mosk

ovo gledje Irana. V noti, kakor

ravno iz besedila, je sovj

etska vlada pozvana, da takoj

umakne vse svoje čete iz Irana.

Nota, katero je ameriški po

slomni zastopnik v Moskvi vče

raj izročil sovjetski vladi, je iz

režena nada, da bo Rusija s ta

kojim umikom vseh čet iz

Irana storila svoj delež za po

spreitev mednarodnega zaupa

nja, ki je potrebno za mirem na

predel med vsemi narodi sveta.

Vsebina druge note, ki je bi

la poslana v Moskvo istočasno,

in ki se tiče položaja v Mandžu

riji, se ni bila objavljena.

Izbih med desničarji in levi

čarji v Teheranu

TEHERAN, 7. marca — V

iranaki prestolici je danes pri-

do učnih spopadov med des-

ničarji in levicarji, v katerih so

tri osebe ubite, pet pa je

ranjenih.

Spopad, ki je bil četrti v teku

dveh dni, izvira iz spora, ki je

bil med Perzijskimi samimi gle-

nički umi. Propagandni direk-

tor prim. Firouz je danes zani-

čal po vojnega ministra,

da so Rusi vzhodno od Teherana

izvili iranske čete.

Novi grobovi

JOHN PRIJATEL

V mestni bolnišnici je premi-

šal poznani John Prijatel, star

71 let. Pred več kot letom dni

je podal v Warrensville za-

večer za onemogo, pozneje pa

bil prepeljan v mestno bol-

nišnico. Doma je bil v vasi Hoj-

šek, fara sv. Gregor na Dolenj-

ki, odkoder je prišel v Ameri-

ki, pred 45 leti. Bil je član dru-

štva Naprek št. 5 SNPJ. Tukaj

je živel s sinoma Johnom, dve hčeri

Mrs. Mary Koss in Mrs. Olga

Palmer, brata Antona, dve se-

sni. Cecilio Škrbec in Mrs.

Anna Furlan ter dva vnuka.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek

ob 9. uri zjutraj iz pogrebne

zavoda A. Grdina in sinovi v

vsi pokopališče.

MARGARET BARBUSH

Včeraj zjutraj je umrla v

Convalescent Home Mrs.

Margaret Barbush, stara 59 let

stanujoča na 891 E. 73 St.

je bila na Hrvatskem.

Prej zavoda Toma in

hčeri, Mrs. Vera Rukavina

in sestri, Mrs. Emily Dejan. Pogreb se

bodo vršili v soboto ob 1:30 uri po-

zgrevnega zavoda, 1053 E. 62 St.

Prosveini klub SND

V ponedeljek 11. marca ob 8.

ur zvezcer se vrši seja Prosve-

tni kluba S. N. Doma na St.

Clair Ave. Vsi društveni zastop-

niki za Prosveini klub SND sta

rektorji tega odseka SND sta

rektorji vabljeni, da se seje ude-

leševno v direktorski sobi, staro

poslopje. — Tajnik.

so vsebina no-
te na Rusijo
državami in Sovjetsko Rusijo
obiavljeni

Kdorkoli je poslušal nedavne izjave državnega tajnika

Byrnesa, je moral dobiti vtis, da je nastala kritična nape-

tost med nami in Rusijo. Toda do neke mere je temu kriv

posebno naglas Byrnesovih besed, ki bodo mnogo manj

vznemirjale one, ki jih bodo čitali.

Kitajci, katerih pisava izra-

ža pojme z ideogrami, napišejo

besedo kriza s kombinacijo zna-

kov za "nevarnost" in "prilož-

nost".

Tajnik Byrnes je posebno na-

glasal nevarnost položaja, četudi

je ponekje tudi poudarjal

upanje — torej priložnost.

Kdor čita med vrsticami, bi

našel v tem govoru pritajeno

ponudbo za dvoje mednarodnih

konferenc. Prva bi bila ta, da bi

se moral Rusija in Amerika

sporazumi glede še zadnjih

sprememb statusa quo, ki bi bili

po potrebi, da se zadosti ruski-

kom zahtevam, tako da bi se

našlo nov status quo, ki bi mo-

ral potem ostati nepremenjen

za dolgo dobo. To je eno. Drugo

pa je, da bi bila Amerika

pripravljena razpravljati o

splošni razročitvi — pod go-

vimi pogoji.

Razlika med stališčem Zed.

držav in Vel. Britanije

Ameriške ideje o povojnem

svetu so nekoliko drugačne kot

angleške. Obe državi sta si cer-

na jasnom, da mora biti or-

ganizacija Združenih narodov

osnova njihove bodoče politike,

toda Anglija si zamisljuje or-

ganizacijo narodov, ki bi bila

nekakšen parlament, v katerem

bi imeli vsi narodi enako gla-

sovno moč, dočim je stališče

Amerike mnogo bližje ruskiemu,

ki zahteva, da morajo imeti ve-

like sile radi svoje večje odgo-

vnosti tudi odločilno besedo.

V sledi tega je Byrnes mnogo

bolj pripravljen na pogajanja

v dveh in bolj dostopen razprava-

v posameznih interesiranih

sil v vsakem spornem vpraša-

niku.

Zdi se torej, da prihajamo na

nov točka našega razmerja z

Rusijo, na točko, na kateri bo

možno skošati razčistiti vsako po-

znamenje v dveh razmerjih v

vsakega razmerja in določilno

besedo.

Formula proti agresiji,

katero so nekoč Rusi predlagali

Brynes je namignil, da bi bi

la ena točka takih razprav de-

finicija pojma agresije, kajti

pokazal je, da s splošno defi-

nicijo oboroženega v pada na

tuje ozemlje ni zadovoljen. V

svom govoru je dejal, da ne

moremo dovoljevati agresije "z

nasiljem ali s pritiskom ali z

zvijačo, kot s politično infiltracijo".

Poleg tega je tedensko ukra-

denega za milijon dolarjev raz-

tega materijala, pravi omenje-

no poročilo.

Nova postava za regulacijo

gradnje v Clevelandu

John H. Rohrich, podpredsed-

nik vozniki unije, je včeraj

priporočal posebnemu odseku

mestne zbornice, ki dela na no-</

"ENAKOPRavnost"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIOHENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:	
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):	
For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 meseca)	2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:	
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	

For One Year—(Za celo leto)	\$8.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 meseca)	2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:	
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	

For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

USTAVA IN LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE

Spisal dr. Method Mičuž, duhovnik

III.

Sele ko je začela prodirati moč vstajajočega in razgibanjega človeškega razuma, ko se je človek začel zavestati svoje osebnosti, ko je človeški razum začel samostojno in sam iz sebe iskati odgovore na velika življenska in prirodna vprašanja izven sv. pisma in cerkvenih dogem v starih grških in rimskih modrijanih (doba humanizma), pa tudi v naravi sami (doba renesanse), ko se je začel zavestati, da more in sme samostojno dajati odgovore tudi na verske resnice in cerkvene nauke (doba reformacije), se je tesna zveza med državo in cerkvijo omajala prvič. Drugič, a dokončno šele za časa francoskih prosvetljencev in revolucije, ki je prva dokazala, da more živeti država brez srednjeveške povezanosti s cerkvijo in obratno. Skozi celo 19. stoletje opažamo nato zanimivo in neizprosno borbo. Cerkev se krčevito drži svojih srednjeveških nazorov in takrat pridobljenih pravic in hoče obdržati svoj gospodrujoči vpliv nad javnim in zasebnim življenjem, država pa se ji iznika vedno bolj, dokler na začetku našega stoletja ne pride do prvih ločitev (Francija, Belgija, Nemčija itd.). A cerkev ne odneha, pa tudi države niso dosledne in sklepajo s cerkvijo konkordate, s katerimi bolj ali manj zajamčijo ali celo vrnejo cerkvi izgubljene politične pravice.

Ločitev cerkve od države torej ni nobeno zlo, nevera ali preganjanje cerkve. Je le prelom s srednjeveško preteklostjo, neizgiben napredok, vreden svojega velikega časa. Kaj cerkev s tem izgubi? Ničesar, nasprotno, veliko pridobi. Predvsem postane in ostane svobodna. Svobodna družba, z vso svobodo izvrševanja svojega poslanstva, obredov, zakramentov in jo kot svobodno in v svojem področju popolnoma neodvisno ne bo mogel nihče več zlorabiti ne v fašistične in katere koli druge, svobodi in človeštvo sovražne cilje.

Ustava torej pravi: Cerkev, ločena od države, je svobodna. Naj opravlja in vrši, kar spada v njeno področje, ne država, ne kdo drug se v njene zadeve ne bo vtikal. Seveda pa le tako dolgo ne, dokler bodisi po svojih služabnih ali vernikih te svoje svobode ne bo zlorabila. To je jasno.

4. Civilni zakon. Ker uči cerkev, da je zakon zakrament, država pa gleda v njem nad vse važno socialno ustavovo, vstaja neko navidezno, zgolj srednjeveško nesoglasje. Prav zato, ker cerkev pravilno vztraja na svojem nauku, da spada zakon radi svoje zakramentalnosti brezpogojno v njeno področje, je potrebno, da zlorabljanje tega cerkvenega zakona reši ustava sama. Zato pravi: Pred državo velja samo civilni zakon, državljeni so namreč lahko tudi brez vere, verni ljudje pa morejo poleg tega skleniti še cerkveni zakon. Stvar cerkev pa je potem, kako se bodo njeni verniki držali ali ne držali tako sklenjenega zakona. Enkrat za vselej je torej odpravljena zloraba zakramentalnega zakona, katerega bi, če bi bil veljaven samo cerkveni, morali sklepati tudi ljudje brez vere. Tudi ne bi bilo pravilno, da bi ustava dajala državno veljavnost samo cerkvenemu zakonu. V spornih zadevah bi potem zašli v labirin te nemogočih pravd, po drugi strani pa bi ustava prav s tem kršila edino pravilno ločitev cerkve od države.

5. Sola ločena od cerkve. Iz zgodovine vemo, da je bila zaradi tesne povezanosti cerkve z državo tudi sola izključna in neločljiva predpravica cerkve. To še tem bolj, ker so globoko v srednjem veku znali brati in pisati le duhovniki, ker se je zlasti v samostanah gojila znanost in umetnost. S prebujenjem in prerodom pa je sola vedno bolj prehajala v roke laikov in tako poznamo v zgodovini dvoje vrste šol: verske (konfesionalne), kjer se je tudi po laikih poučevala celokupna znanost, torej tudi prirodonauka, zgodovina itd., po učenem načrtu, ki ga je izdelala rimska kurija ali škof. V teh šolah je bila torej vsa znanost nujno v skladu z verskimi resnicami in cerkvenimi dogmami. Druga vrsta šol, ne-verska (akonfesionalna), pa je bila tista, kjer se je poučevalo po državnem načrtu, strogo po izsledkih znanosti, ne oziraje se na sv. pismo itd.

To drugo vrsto šol cerkev ne gleda s prijaznim očesom in je vprašanje, ali ima ustava prav, ko z ločitvijo šole od cerkve uvaja to šolo? To je namreč bistveno, ne to, ali se v šolah uči veronauk ali ne! Da loči šole od cerkve, to se pravi, da da šoli moderno, ne srednjeveško podlagajoživimo pač v dobi svobode, kjer razum nikakor že v naprej ne more biti in ne sme biti vezan na določene verske nauke—je naravnost ustavna dolžnost. Vsaka šola v modernem času in to od ljudske do univerze ima samo dve nalogi: da vzgaja mladi rod v poštene državljanine in da jim posreduje in tolmači vrednost in znanost. Znanost je plod človekovega naravnega razuma in pridnosti, neodvisna torej in nevezana na določila in zapovedi vere in prav tako je državljkanska vzgoja v prvi vrsti vsota naravnih-nravnih postav, ne nadnaravnih, verskih. Prav zaradi uspešnejše vsestranske vzgoje, zaradi dopolnjevanja naravne etike pa po ustavi tudi verouk v šolah ni zabranjen, bo pa vsekakor neobvezen. Ne šola ne cerkev namreč ne moreta in ne smeta vsljevati verouk človeku, ki mu ni do njega:

Tudi z ločitvijo šole od cerkve torej ni storjeno nobeno sovražno dejanje ne proti cerkvi ne proti veri. Svobodna je znanost, svobodna vera, svoboden je in ostane človek.

Vidimo torej, da ni prav nobenega vzroka poslušati tudi v vprašanju ločitve cerkve od države glasove sovražnih ljudi. Tem gôtovo, da to ni všeč, ker jim sploh ni ničesar všeč, kar smo si priborili in ustvarili s tolikimi žrtvami. Tisti ljudje so to, ki bi si želeli vse drugačno ustavo, tako—kot pravi tov. Kardelj—"ki bi ne ustrezala sedanji stvarnosti v naši državi, temveč stari bivši stvarnosti, ki so jo naše ljudske množice razbile s svojo zavestno voljo in silo."

UREDNIKOVA POŠTA

Ni druge poti . . . !

Veselica, ki jo skupno priredita društvo Euclid, št. 29 SDZ in društvo "Cvetoci Noble", št. 450 SNPJ v soboto 9. marca zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., je nekaj najprimernejšega za se danje čase.

Ninjam drugega namena, kot da napišem nekaj vrst v pobudo našim članom in ljudem slovenske zavednosti, da se v največjem številu udeležijo veselice prihodnje soboto, da se na prav včerj uspeh za pomoč naši starosti domovini, ki še vedno potuje svoj križev pot, ne po svoji krivdi.

Sedaj je čas, da se pomaga kar na javeč mogoče, pozneje morda bodo gotovo hvaležnost odklonili. Lahko se tudi pripeti, da bo njih preskrba boljša kot naša tukaj. Razvidno je iz poročil, da obnova zelo dobro napreduje, posebno v Sloveniji. In iz tega razloga se lahko sklepajo, da se vse te težkoče odstranijo, bo še mnogo homatij in preganjanja.

Tukaj vse gleda, da si dela-mo in gromadimo bogastvo. Danes se uvaja v tovarne nove stroje, ki bodo producirali več, mnogokrat več, samo to naš zanima. Ali kam bomo pa prodali? Ampak nobenemu ne pride na misel, kako naj bi zadovoljili najprej ameriški narod, da bi dal udobnost ljudem doma, potem šele drugim. Drugim narodom je treba pokazati in jih naučiti, pa si bodo pomagali sami, kot smo si pomagali mi. Dati se jim mora prilika, tako kar se je dala prilika Jugoslaviji.

Vse, kar potrebujejo v Jugoslaviji danes, je pomoč za začetek, potem si bodo pomagali sami. To se vidi že sedaj, ki jim gre obnova tako lepo izpod rok.

Torej, pride v soboto večer na zabavo v Slovenski društveni dom na Recher Ave., da se skupaj pozabavamo in s tem, bomo pomagali našim ljudem v starosti domovini do lažjega nadaljevanja pri njih težkem delu za obnovbo njih domovine.

Za društvo Euclid, št. 29 SDZ Andrew Noch, član.

Ako bi osvobodili vse narode in jim dali priliko svobodno izbrati si tako vlado, kakor je njim po volji, potem bi izginil angleški imperializem čez noč. In tega Anglia ne mara, niti Amerika, ker obenem bi izginila tudi svetovna trgovina. Najbolj nasproten temu je pa Rim, gnezdrovščina v našadnjaštva. Predno se bodo vse te težkoče odstranijo, bo še mnogo homatij in preganjanja.

Tukaj vse gleda, da si dela-mo in gromadimo bogastvo. Danes se uvaja v tovarne nove stroje, ki bodo producirali več, samo to naš zanima. Ali kam bomo pa prodali? Ampak nobenemu ne pride na misel, kako naj bi zadovoljili najprej ameriški narod, da bi dal udobnost ljudem doma, potem šele drugim. Drugim narodom je treba pokazati in jih naučiti, pa si bodo pomagali sami, kot smo si pomagali mi. Dati se jim mora prilika, tako kar se je dala prilika Jugoslaviji.

Vse, kar potrebujejo v Jugoslaviji danes, je pomoč za začetek, potem si bodo pomagali sami. To se vidi že sedaj, ki jim gre obnova tako lepo izpod rok.

Torej, pride v soboto večer na zabavo v Slovenski društveni dom na Recher Ave., da se skupaj pozabavamo in s tem, bomo pomagali našim ljudem v starosti domovini do lažjega nadaljevanja pri njih težkem delu za obnovbo njih domovine.

Za društvo Euclid, št. 29 SDZ Andrew Noch, član.

Prispevki pri podr. štev. 48 SANS

Cleveland, O.—Letošnji mesec januar je bil zelo uspešen glede dohodkov za staro domovino pri naši podružnici, pa vseeno se izkazuje povoljen uspeh v dohodkih tudi v februarju. Prispevali so v februarju slednji: Joseph Siskovič, trgovec na Waterloo Rd. \$100; John Čampa družina \$5; Frank Hayny \$5; Joseph Zele pogrebni zavod \$100; društvo "Kras" št. 8 SDZ \$25; Po \$5 so prispevali slednji: Anton Jerič, Primož Perko, Mrs. J. Godina, Frank Mervar družina, Lawrence Schiberl, J. Tomšič družina, Friderik Česnik.

Društvo Združeni bratje št. 26 SNPJ \$25; Slovenska zadržna zveza \$100; Frank Čeligoj, gostilna na Kinsman Rd. \$10; društvo Janeza Krstnika št. 71 ABZ \$6; Clevelandska Federacija SNPJ \$50; društvo Blejsko jezero št. 27 SDZ \$100; Anton

JUGOSLOVANSKI OSIROTELI OTROCI PRI OBEDU

Na sliki vidimo skupino Jugoslovanskih vojnih sirot, ki so prestali grozote širile vojne, ki jih sedaj oskrbujejo v enem izmed številnih otročjih taborišč v Jugoslaviji. Ameriški odbor za jugoslovansko pomoč si prizadeva zbrati čimveč moguče hrane za te otroke, ki so brez doma v razdeljeni Jugoslaviji. Danes je še vedno v Jugoslaviji več kot milijon otrok, ki so nevarno podhrenjeni in v velikem pomanjkanju za hrano, aka hočajo preživeti lakoto in uiti smrti.

Mrtvaški list iz Doba pri Domžalah

V oknu našega urada je na ogled mrtvaški list, ki ga je prejela Mrs. Frances Česen, stanovanja na E. 61 St., od svoje sestre v Dobu pri Domžalah. Mrtvaški list je od brata Miha Pirnata, katerega so, kot navaja njiju sestra v pismu, belogradci potegnili iz postelje, in ga odvedli v neko drugo vas, kjer so ga umorili. Besedilo mrtvaškega lista je sledeče:

"Vsem, ki ste ga poznali, javljamo, da je padel ob sovražnike, krogle naš nepozabni mož, najboljši atek in brat PIRNAT MIHAEL partizan, ki se nikdar več ne bo povrn k svoji družini. Kroglja, ki je s pomočjo slovenskega izdajalca pretrgala nit življenja v 40. letu starosti, tako upolnemu Mihu, je storila svoje delo v Straži pri Brdu dne 29. novembra 1. 1944. Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 28. X. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Dob št. 55, na farno pokopališče Dob. Spominjajte se ga v molitvah, njemu pa bodi lahka domača zemlja, za katero je dal svoje življenje.

"Zalujoči: Frančiška, žena; Stanislava, Frančiška, Dorca, hčere; Srečko, Mihael, Jožef, Marjan, Franci, Stanko in Janez, sinovi; Marija, Frančiška, Ana, Matilda in Angela, sestre, in ostalo sorodstvo.

Dob, 27. X. 1945.
Komentar si lahko vsak sam ustvari.

Ples v korist Jugoslovanskega rdečega križa

Euclid, O.—Društvo Cvetoci Noble, št. 450 SNPJ in društvo Euclid, št. 29 SDZ, priredite skupno velik ples v sobotu zvečer 9. marca. Za ples bodo igrali W.G.A.R. Polkateers. Ves čistci dobček je namenjen za Jugoslovanski rdeči križ.

Prosi se vse tiste, kateri imate še nerazprodane vstopnice, da jih vrnete tajnicam, vsaj en dan pred plesom, oziroma pred prireditvijo.

V nedeljo 10. marca se pa vredna mesečna seja društva Cvetoci Noble št. 450 SNPJ. — Clanstvo je vabljeno, da se iste udeleži.

Mary Dodic.

Poročilo o kolekti za Jugoslavijo in drugo

White Valley, Pa.—Pred kratkim sem že poročal v dveh listih, da sta tukajšnji društvi izvolili po enega zastopnika, katera sta šla pobirati oblike in darne prispoke za naše rojake v Sloveniji. Izvoljena sta bila Jurij Previč in John Korčec. Mary Dodic.

Obratno, nekateri so se varjali, da so že in da bodo sami poslali svojim, kar je prav. Tudi jaz sem že poslal še. Tukaj ste poslali Italijanski ženi pakete svinči. Italijo in ste prejeli pismi, ki so vse dobili pakete in da je enem same slama, v drugem pa samo kamenje. Kdo je pokrajevi kot fašisti. Kot je razvedel pisem, v nekaterih krajih pa mejo pakete v redu v Jugoslaviji; v drugih krajih pa belogradci vse pokrajevi, jim pride v roke.

Neka tukajšnja rojaka je dobila pismo od svoje sestre iz Hotovlje, katere prvič je prišlo že več pomoci in nekaj, ampak da nekateri najbolj potreben, nič ne kaže. Jaz mislim, da je mogel kar prejmejo, da pride v Jugoslavijo. Nekaj žena mi je rekla, da so partizani v Jugoslaviji vse odpeljali v Pittsburg, 57 in Butler St. v New Jersey, odkoder bodo vred skupaj odpeljali v York in od tam bo skupno v Jugoslavijo.

Tem potom se prav hvalim vsem darovalcem, ki so vse prispevali v obliki listov, katerih se ne želim napisati, ker so v

Krik o veri in Bogu je nekaterim samo krinka za sleparjenje naroda

Najprej vzarem pero v mojo desno roko, da malo kihnem na domišljijo Jaka Debevca, urednika "Ameriške Domovine," varuha katoliških ne-čednosti. On misli, da kar s prekljo klati z neba to svojo veliko učenost. Ampak skozi dimnik padajo ti umotvori velikega duha, in polnijo kolone ničvredne "A. D."

Sarkastično se hoče poigrati z dopisi v naprednih časopisih, ki so produkt neizvežbanih dopsnikov, pa so dobiti in veliko boljši v primeri za vašimi, vključivi vašo rovtarsko inteligenco. Če nekdo naredi par razredov več in tudi gimnazijo, s tem še ni prav njič dokazanega, da nekaj zna. Med temi je všet tudi Jaka. Mnogokrat se pokaže, da je tak študent še vedno navaden tepec, z zelo omejenim obzorjem. Domišljavega Jakata veliki um misli, da napredni dopsniki silno trpe, ko pišejo dopsne in reklamo za "A. D.", v njemu nepriljubljenih naprednih listih.

Ni on sam teh misli. Dosti sprideli študentov s par gimnazijami, je tako domišljavi. Taki domišljavci v praktičnem življenu niso ne ustvarili niti dosegli druga, kot zgagarije. Po hrbitih drugih se kopljeno na vrh, kot krokar na hrast. Gimnazije imajo v glavi, ki pa ne pomenuje nič.

Tako Jaka neprestano čeka o svobodi, o prepričanju, pravici in resnic. V življenu res zlate reči, katerih pa ne razume ali jih noče razumeti. Svobodo in pravico zahtevajo le zase, takrat, ko so sami prizadeti ali njih izdajalci v Rimu. Zakaj potem pisati o prepričanju? Resnice ste podobni divjemu petelinu, o katerem pravijo, da ko pojde, nič ne vidi in ne sliši.

Kitica Franceta Levstika o žabah je namenjena vam, ker se konča z amen. Torej gre za vaš klubuk. O fantičkih in tiranih ni vredno izgubljati besed, ker smo že toliko dorastli, da lahko gledamo Jakatu v obraz in še čez, pa če tudi zna "črne bukve" na pamet.

Kar se vere in Boga tiče, se lahko z Jakom zelo na kratko opravi. Pokaže naj, da praktičira, kar pridiga, pa bomo verjeli, da ima vero, drugače pa ne. Isto velja za stari kraj. Vam se ni šlo ne radi vere in ne radi Boga. Šlo se je za bogastvo, ki ga je cerkev posadela in pa za oblast.

Zavedali so se, če pride preobrat, bo z njim vse izgubljeno za poseduječi sloj. Zgubili ste. Večilo je bilo trpljenja, veliko naroda pomorjenega in veliko sorašča zasejanega med narodom radi vašega pohlepstva po posvetnih bogastvih. Ali sedaj ni bilo zaston. Narod bo sam užival vse to, kar mu pripada in kar je njegovo, v sreči in svedobi.

Tega ni bilo zapisanega v knjigah. Je dobro, da se ponovita zgodba, ko so bili slovenski katoliški stebri na vrhuncu, med temi tudi Jaka Debevec, pri The North American Trust banki. Drugače bi spet za-

vozili v globoko blato, pod kriko Boga in cerkev.

Kako bi se Jaka počutil, če bi nekdo pričel podzigitati pri slovenskih trgovcih, da kdor izmed trgovcev bo oglaševal v "A. D.", se ga bo bojkotiralo?! Ali pa ustrena gonja proti naročnikom. Ali bi takrat Jaka tudi posmisli: "Kar sem sejal, to žajnjem?" To se še lahko zgodi, ker slovenski narod je sit vaših laži in kriki, za katere se skrivate.

John Filipič

MESTNE NOVICE

Telefonske stavke ne bo

Včeraj je bil dosežen sporazum med Ohio Bell telefonsko družbo in njih delavci. Delavci so izvojevali 17.6 centov povška plače na uro, in stavka je bila s tem preklicana.

IZ BOLNISNICE

V Glenville bolnišnici se nahaja Mrs. Rose Praznik, 19505 Kewanee Ave. Prijateljejo jo lahko obiščejo, mi ji pa želimo skorajšnje okrevanje!

NE MORE SPREJEMATI

Radi obilnega dela z dohodninskim davkom, ki mora biti izvršen do 15. marca, ne bo Kollander v stanju sprejeti nobenih zavitkov za stari kraj od 9. do 18. marca, potem pa zopet vsak dan razven sobote.

PISMA IZ DOMOVINE

Mr. John Rogel iz Gornje Brezovice pri Preserju ima pismo od nečakinje Marije Artač iz Trebinja, Hercegovina, katerega dobi ako se zgledi pri Mr. Vinko Coffu, tajniku SDD na Waterloo Rd.

V našem uradu imamo pismo, naslovljeno na g. Ivan Rakovc.

DAROVI

Namesto venca za pokojnino sosedom Frank Balsom, je izročila družina Frank E. Lunka \$10 za otroško bolnišnico v Sloveniji, pri podružnici št. 48 SANS.

Pri podružnici št. 39 SANS sta darovala \$50 Mr. in Mrs. Joe Drobnič, 917 E. 73 St., Mrs. Jenny Levstek, 1169 E. 76 St., je darovala \$25, Mr. Frank Centa, 917 E. 73 St., pa \$10.

REDNA SEJA

Nocjo ob 8. uri se vrši seja društva "Svoboda" štev. 748 SNPJ v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Članice so vabljeni, da se udeležijo polnoštevilno.

Napredek pri vojakih

Charles C. Widmar, 1158 E. 74 St., je bil promoviran za prvega lajtnanta, kot tudi Edward H. Medved, 788 E. 222nd St. Naše čestitke!

IZ BOLNISNICE

Mrs. Mollie Pintar, 389 E. 160 St., se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom, kjer jo prijatelje sedaj lahko obiščejo. Zahvaljuje se vsem, ki so jo obiskali, ko se je nahajala v bolnišnici, ter za darila in voščilne karte.

Hrbtobola
Tukaj je čist, moderni način obiskovanja navadenih hrbtov. Johnson & Johnson, Inc., načrt Olajša bolnične, oripin, načrtovanje. Vsi lekarni. Zahtevajte Johnson & Johnson kakovost.

Zakonski par

brez otrok; zaposlen; želi dobiti v najem 3 ali 4 sobe. Pokličite HE 7574.

Dr. Kernovo
Angleško-Slovensko berilo
(English Slovene Reader)

Dobi se v naši tiskarni

Strogo in pravično

Poseben senat pri Vrhovnem sodišču je izrekel prve smrtnne odsode brezvestnih špekulantov, gospodarskih saboterjev in ljudskih škodljivcev. Nobenega domova ni, da so široke množice delovnega ljudstva pozdravile ta odločni korak v borbi proti tem brezvestnim izkorisčevalcem težavnega povojnega gospodarskega stanja. Toda reakcija, ki skuša po izgubljeni bitki na bojnem in političnem popravišču zadati naši ljudski republiki udarec na gospodarskem področju, bi hotela tudi to borbo, ki jo je same izvala, prikazati kot nekaj ljudstvu škodljivcev.

Ravno veliki stvari človečanstva, veliki stvari delovnega ljudstva, ki je, kakor je zapisal že Cankar, nosilec človečanstva, vsem padlim žrtvam in njihovemu spominu smo dolžni, da z neizprosno strogostjo udarimo po sovražnikih človečanstva.

Motijo pa se tudi vsi tisti, ki menijo, da je ta borba naperjena samo proti špekulantom. Naperjena je prav tako tudi proti vsem škodljivcem v državnem aparatu, proti vsem onim, ki bi proti ljudstvu zlorabljali svoje službene dolžnosti, in proti onim, ki iz nemarnosti delajo škodo ljudstvu in državi.

Ta odločen korak v borbi proti špekulaciji, sabotaži in zlorabam službenih dolžnosti dokazuje, da je naša oblast res ljudsko učinkovita. Odločno se bori proti vsem sovražnikom ljudstva, ki so se nekako navadili živeti na tuj račun in ki so hoteli tudi sedaj pridobivati bogastvo s pomočjo korupcije, poneverbe, pa tudi zlorabe svojega položaja.

Naša država je ljudska država, država delovnih in poštenih ljudi. Za to državo se je ljudstvo borilo, in ker hoče, da bo ta država resnična domovina ljudstva, mora zaradi srečne bodočnosti izločiti vse škodljivce, tudi tiste, ki s špekulanctvom delajo proti tej domovini in njeni srečni bodočnosti. Prav zaradi tega je sprejelo uredbo o ustanovitvi posebnega senata pri Vrhovnem sodišču.

V tej uredbi se zrcali jasna razlika med staro Jugoslavijo, ki je s svojimi zakoni ščitila protišudske pjavke ter jim omogočala izmoguvanje delovnega ljudstva, ter novo Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo, ki s svojimi zakoni ščiti korisni pošteni množiči. Zdrava in močna rast ljudstva mora prerasti ves plevel in ga tudi izruvati iz svoje njive, na kateri se je in hoče pridelati svojo srečno in pravčno življenje. Najdejo pa se ljudje, nekateri zlomljeno in v službi naših sovražnikov, drugi pa z zgrešeno narobe rahločutnostjo, ki rovarijo proti odločnemu ravnanju našega ljudskega sodišča.

Prvem je namen, da so ljudje bosi, nagi in sestradani, drugi pa v svoji narobe rahločutnosti tege ne vidijo. Toda naša ljudska oblast je dolgo čakala in dolgo opominjala in pozivala, naj se oboji spremetujejo. Kdor danes, ko ostro udarjam po ljudskih sovražnikih, ko polagamo temeljni kamen družbi, ki bo za-

res stremela po človečanskih ciljih, ugovarja tej borbi, se nam uvršča med sovražnike, ki jim sodi posebni senat.

Ravno veliki stvari človečanstva, veliki stvari delovnega ljudstva, ki je, kakor je zapisal že Cankar, nosilec človečanstva, vsem padlim žrtvam in njihovemu spominu smo dolžni, da z neizprosno strogostjo udarimo po sovražnikih človečanstva.

Motijo pa se tudi vsi tisti, ki menijo, da je ta borba naperjena samo proti špekulantom. Naperjena je prav tako tudi proti vsem škodljivcem v državnem aparatu, proti vsem onim, ki bi proti ljudstvu zlorabljali svoje službene dolžnosti, in proti onim, ki iz nemarnosti delajo škodo ljudstvu in državi.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra, o katerem so sanjali naši ljudje, ko so umirali po ječah in padali na bojnih poljanah. Prav tako se moramo zavedati, da živimo v težkih razmerah povojnega časa, da še ni minil čas tistega našega gledanja, ki smo ga imeli v veliki domovinski vojni. Danes je čas trdega dela, velikih žrtv v hudi naporov, nič manjših, kakor so bili napori v veliki domovinski vojni.

Ta borba je v korist naše bodočnosti in tistega končnega smotra,

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Prijateljica piše iz Št. Vida pri Vipavi

Mrs. Angela Rossa, 814 E. 156 St., je prejela pismo od A. Boriti smo se morali vti, od svoje prijateljice iz mladih let, Marije Kopac in Podbrega št. 2, Št. Vid pri Vipavi, ki ji počuje o velikanskem strahu, ki so ga moralni ves čas vojne prestat. Pismo je sledče vsebine:

"Predbreg, 18. nov. 1945.

"Predraga moja Angela!

"Dobila sem Tvoje tako težko pričakovano pismo, zakaj dolgo je bilo, kar nisem vedela nič od Tebe. Spominjala sem se Te dostikrat. Vedela sem, da imam tudi Ti sine pri vojakih. Vse vrste reči sem si mislila, kot tudi to, če si še živa. Ali nekaj mi je vedno pravilo, da je tudi Tebe zadel neka nesreča. In sedaj vidim, da je res tudi od Tebe zahtevala ta neusmiljena vojska žrtev in Te je zadel nesreča.

"Vem kako Ti je, čutim s Teboj. Draga moja, škoda je takega mladenca, v najlepših letih. Pa potolaže se, draga, saj ta vojska je vse razkropila. Mi smo hvalabogu vsi živi. Samo se čudim, kako smo še ostali, ker smrt nam je pretila iz dneva v dan. Ne moreš si misliti, koliko je bilo treba prestati. Prejšnja vojska ni bila nič proti teji. V strahu smo šli spati in v strahu pričakovali, kaj nam prinese dan.

"Najprej so nas izropali fašisti. Ubjiali so naše najboljše ljudi, začigali hiše in popoloma vse izropali in uničili, da sva prisla prav ob vse. Dne 22. julija 1942 je bil grozen dan; 22. hiš je hkrati gorelo; sedem moških so grozovito mučili in umorili druge. Ljudi so pretepali in gonili v zapor. Izropali so nam vse, kar jim je prišlo v roke. Tako je bilo do razpada Italije.

"Po razpadu Italije, so začele mrvirati naše kraje nemške ro-parske zverine. Najprvo so pobili nekaj ljudi in kar so našli doma moških, so jih pa odvedli na prisilna dela v Nemčijo. Grozne so bile krivice, ki so jih nam prizadejali. Kar so ti stonili, je bilo treba molčati. Srečno smo se štel, da so nam pustili golo življenje. Za nas ni bilo nobenih pravic. Začigali so naše domove in metalni žive ljudi v ogenj. Tudi nosečim matarami niso prizanesli, tako so jih žive v ogenj zmetali. To se je zgodilo v okoliških vaseh. Drugi so vasi še bolj uničene, kot pri nas. Ponekod so družine, ki niti eden ostal živ.

"Ne morem Ti popisati, koliko groze smo prestali tudi mi, ki smo ostali živi. Kaj pa šele oni, ki so vse to gorje občutili na lastni koži. Obupno je bilo. Zaupali smo v našo zmagovalno vojsko v gozdovih. V njih smo videli rešitev, v naših hrabrih partizanih, ki so z nadčloveškimi napori izgnali zatirala slovenskega naroda in ga pomagali uničiti. Naša mladina je tudi do-

"Marija Kopačin".

Društveni koledar

9. marca, sobota. — Skupno veselico v prid Rdečemu križu Jugoslavije, priredi društvo "Euclid" št. 29 SDZ in društvo "Cvetoči Noble" št. 450, SNPJ, v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

10. marca, nedelja. — Ples odobora za postavitev spomenika našim vojakom, padlim v vojni iz Collinwoodskoga okrožja.

16. marca, sobota — Ples SANS št. 48 v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma, na Waterloo Rd.

16. marca, sobota. — Boiler-makers NYCR — Ples v spodnji dvorani Slov. del. doma na Waterloo Rd.

23. marca, sobota. — Fisher Body Local 45 UAW — Ples v obeh dvoranah Slov. del. doma na Waterloo Rd.

24. marca, nedelja. — Club Oreški — prieditev in ples v obeh dvoranah, Slov. del. doma na Waterloo Rd.

O preganjanju in moritvah v Begunjah

Mrs. Heleni Debevec, 1110 E. 72 St., je pisala nečakinja Amalija Bizjak iz Stražišča št. 6, pošta Begunje pri Cerknici, ki poroča o strašnem preganjanju in mučenju ondotnih prebivalcev. Prišli so Italijani in Nemci, za temi pa domaći izdajalci, ki so povzročili mnogo gorja.

Pismo je sledče vsebine:

"Stražišče, Begunje pri Cerknici 15. avg. 1945.

"Draga teta!

"Namenila sem se, da Vam malo opisem naše težko življeno, ki smo ga preživili v strašni štireletni vojski. Končno je bilo za pogledati. Tam in tam so se še kadili ogorki skedenj in hiš. Skoraj kamor si se ozrl, si pa videl drobovje ali še celo mrtve živali. Malo kje si pa videl še prav žalostnega človeka. To je bilo dne 4. julija 1942 leta.

"Pri nas za Jožeta še nič ne vemo, ali je še živ ali je mrtev. Saj če on pride še kdaj domov, bo tudi vedel kaj povedati. V internaciji v Italiji je bil 16 mesecov; pet mesecov je bil v partizanih. Potem so ga doma v hiši prijeli domaćini in odpeljali v Nemčijo, ki je pa od tedaj že 14 mesecov v mučenški internaciji.

"Stanko je tudi z doma; je že 7. maja minilo eno leto. Do 18. decembra je bil pri Malki na Hudem vrhu, potem je šel pa v partizane. No, pa on je še živ in zdrav. Je ravno sedaj prišel na dopust za 10 dni. On je kmaj 17 let star sedaj, pa več strašne povesti povedati o borbah, lakti, mrazu in preganjanju. Bili so vsega tega krivi fašisti, Nemci in domaći izdajalci.

"Požgano imamo skedenj in kozolec. Tudi hišo so bili začigli, pa sem bila jaz prišla o pravem času, da sem pogasila. Zavajam se za vše.

Behind Your Bonds
Lies the Might of America

BLUEGRASS AND HORSES
Bluegrass, specially nourishing for live stock and horses, has an important bearing on the prosperity of Kentucky. More than \$30 million is invested in horse farms and millions more in the blooded animals. Bluegrass contributes to improved breeds of cattle. Farms here supply riches to add to the Nation's resources behind Savings Bonds.

U. S. Treasury Department

bili eno leto skupaj, pa bi Vam imela še vedno za pripovedovati o tej strašni štireletni vojski.

"Zdravi smo, hvalabogu. Na Radleku se imajo pa še kar dobro, nimajo ne požgano in okrajeni tudi niso bili. Ampak Jože je tudi že v partizanih od italijanskega razpada.

"Na Hudem vrhu pri Malki je pa požgano, no, saj je cela vas. Mož je umrl v internaciji še 1943 leta. Podskrajnikov stric in na Raketu sta zmeraj doma. Jim tudi ni bilo požgano. Draga teta, če je mogče, spomnite se kaj na nas. Lahko si predstavljate, kako je, štiri leta samo unicevanje in preganjanje. Dobilo se ni pa nič. Zima se bliža, za obutu nimamo pa nič. Sedaj Vas prosim, da precej, ko dobite to pismo, hitro odpisite! Pa tudi Vi malo popisite, kako je bilo pri Vas, in če sta Vaša fanta doma ali kje sta.

"Sedaj pa najlepše pozdravimo vse skupaj, mama, Stanko in Ivanček.

"Amalija Bizjak".

Temu pismu sledi pismo od brata Josipa Mačeka iz Radljeke pri Raketu.

Pismo se glasi:

"Radlje, p. Nova vas pri Rekeku 8. dec 1945

"Draga sestra in vsa Tvoja družina!

"Z veseljem Ti sporočam, da smo prejeli Tvoje pismo, za katerega Ti najlepša hvala. Dobili smo tudi ono pismo, ki si nam ga pisala v avgustu in mi smo Ti tudi takoj odpisali. Ne vem kako je to, da ga nisi do-

Adopted Chinese Get Into Spirit

Since the British liberation of Hong Kong, these two Chinese brothers, named Big Wings, 11, and Little Wings, 8, have been adopted by the RAF Spitfire squadron stationed at Kaitak airport. Their father was killed by the Japs and their mother is seriously ill.

SLOVENCI, POZOR!

Pravkar sem se vrnil od ameriške mornarice in sem pripravljen vam biti na uslužo

OTVORIL SEM

Waterloo Beverage Store

v Gubančevem poslopu na
16721 WATERLOO ROAD

"Edina slovenska trgovina te vrste"

POLNA ZALOGA PIVE, VINA IN CORDIALS,
katere lahko vzamete domov po steklenicah
in v zabožih

TUDI DOPELJEMO NA DOM

Ernest Mramor, lastnik

bilna. Žal nam je, ko je svak Matevž umrl, tako da si sedaj tudi Ti vdova.

"Brata Gregorja so Nemci v Cerknici ubili. Njegov sin Franc je pa v Nemčiji umrl. Pravijo, da je Tvoj sin Ladi pri vojakih že štiri leta. Ti verjamem, da ga radi videli. Tudi naš Jože je tudi že v partizanih od italijanskega razpada.

"Zdravi smo, hvalabogu. Na Radleku se imajo pa še kar dobro, nimajo ne požgano in okrajeni tudi niso bili. Ampak Jože je tudi že v partizanih od italijanskega razpada.

"Na Hudem vrhu pri Malki je pa požgano, no, saj je cela vas. Mož je umrl v internaciji še 1943 leta. Podskrajnikov stric in na Raketu sta zmeraj doma. Jim tudi ni bilo požgano. Draga teta, če je mogče, spomnite se kaj na nas. Lahko si predstavljate, kako je, štiri leta samo unicevanje in preganjanje. Dobilo se ni pa nič. Zima se bliža, za obutu nimamo pa nič. Sedaj Vas prosim, da precej, ko dobite to pismo, hitro odpisite! Pa tudi Vi malo popisite, kako je bilo pri Vas, in če sta Vaša fanta doma ali kje sta.

"Sedaj pa najlepše pozdravimo vse skupaj, mama, Stanko in Ivanček.

"Amalija Bizjak".

Temu pismu sledi pismo od brata Josipa Mačeka iz Radljeke pri Raketu.

Pismo se glasi:

"Radlje, p. Nova vas pri Rekeku 8. dec 1945

"Draga sestra in vsa Tvoja družina!

"Z veseljem Ti sporočam, da smo prejeli Tvoje pismo, za katerega Ti najlepša hvala. Dobili smo tudi ono pismo, ki si nam ga pisala v avgustu in mi smo Ti tudi takoj odpisali. Ne vem kako je to, da ga nisi do-

ti obliko zadaj, jaz ne morem."

"Zakaj je ne moreš?" vpraša mati.

"Zato ker so gumbi zadaj, jaz

sem pa spredaj."

Brivec ga dobro pogleda in pravi: "No, v šestih mesecih menim, bo že kaj zrastlo."

ti obliko zadaj, jaz ne morem."

"Zakaj je ne moreš?" vpraša mati.

"Zato ker so gumbi zadaj, jaz

sem pa spredaj."

VAS NOV MODEREN DOM NI KOMPLETEN,
brez aviomatične grejne
MONCRIEF
PLIN ★ PREMOG ★ OLJE
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

SVETEK
FUNERAL HOME
AUGUST F. SVETEK
Pogrebni zavod
478 East 152nd St. Tel. IVanhoe 2016
Bolniški avto na razpolago

Ustanovljeno 1908
ZAVAROVANINO VSEH VRST VAM TOČNO
PRESKRBI
Haffner Insurance Agency
6106 St. Clair Ave.

FRANK STRUMBLY
Stavbeni kontraktor
HIGHLAND RD. — HIGHLAND HEIGHTS
Tel.: Hillcrest 225 W 5

Nove hiše gradimo; prenovimo in popravimo
stare hiše. Cene so zmerne, delo pravvrstno in
zadovoljivo.

SEDAJ JE ČAS, DA ODDATE VAŠA NAROČILA ZA
LEDENICE ★ PRÁLNE STROJE
RADIO APARATE ★ ČISTILCE

in druge hišne predmete, ter linolej za kuhinjo in kopalnico, ki ga vložimo in cementiramo na vaša tla po ekspertih. Popolna oprema za dom in notranjo dekoracijo. Obiščite našo trgovino s pohištvo. Primerjajte kakovost, cene in delo. Odprt ob večerih.

FERFOLIA FURNITURE
3515 E. 93rd St. in Union Ave. Tel.: MI 8990

v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
Zabave in okrepčil bo za vse dovolj. -- Pridite!

VSTOPNINA JE 50 CENTOV

VESELICOI - V SOBOTO, 9. MARCA ★ **POLKATEERS** bodo igrali za ples

DRUŠTVO EUCLID, ŠT. 29 SDZ in DRUŠTVO CVETOČI NOBLE, ŠT. 450 SNPJ
PRIREJATA

VESELICOI - V SOBOTO, 9. MARCA ★ **POLKATEERS** bodo igrali za ples

Comrades' Note Book

J. F. Fifolt

March 23rd Dance

Pauline Spik, Chairman of the Entertainment Committee is having good success in lining up individuals to work at our 20th anniversary dance, to be held March 23rd with music by Johnny Pecon. Dance tickets and refreshment tickets are in the hands of the chairman of the auditing committee, Tony Debeve for stamping. Other details are all lined up. Present restrictions in effect at the hall will call for re-arrangement of proceedings. The committee also has a few ideas that will make it worthwhile for the female members as well as the rest of the members to attend. More later.

National Bowling Tournament

In order that as many members as possible take advantage of bowling in the tournament, April 13th and 14th, the lodge at their last meeting voted to pay the men and women team entry fees from the treasury. The girls interested should contact Mollie Koren and the men, Joe Prijat. Joe can be reached at either his store on corner E. 66th and Bliss or by calling EX 3985 or EX 2680. Present indications point to three or four girl teams and three men teams. Some of the older lodges will sponsor a team if its membership so requests. Ludvik Medvesek, lodge Naprej's very able secretary is himself toying with the idea of forming a team and bowling on it. I believe that every lodge in Cleveland should be represented, old and young, the ladies and the men. We want to make it the largest bowling tournament ever sponsored. There is still time to bring this up before your next meeting.

Membership

We're still picking away. We welcome Frank Ross as the latest member to join the fold. Also, transferred member from LaSalle, Joe Martinjak and from lodge Naprej Charlie Tushar. A visit to Charlie's place will no doubt bring his wife in as a member. The Azmans will be contacted with the idea of signing the wives, those still not members.

General

The recent S N P J Juvenile singing chorus affair conducted by Frank Plut assisted by his wife Molly, was one of the better songfests the kids put on. The attendance while not as large as anticipated was satisfactory. Frank stated that he would be interested in having more youngsters attend rehearsals. He is considering a possible change in meeting date.

With members from all lodges cooperating, the Cleveland Athletic Dance turned out to be very successful. The prize fund coffer will be enriched greatly, as all of the proceeds from this dance will be used in this direction. A complete report will be rendered at the next Athletic meeting, Sunday March 17th. In line with the motion made at the last meeting the auditors' report on the affair will also be rendered.

The Cleveland Federation meeting was held the night of the dance. Reports from various representatives indicate a growing interest in meetings, affairs, etc. by the various lodges. The boys coming back have a great deal to do with this. The membership gains commented on by the representatives indicated that Cleveland may lead this campaign when the shouting is all over. Cam Zarnik, Josie Moenik, Tony Wapotich, Ann Opeka, Ludvik Medvesek, Gabrila, and Candon are some of the individuals in there pitching. Let having the proper facilities at the S N P J Farm the S N P J

invitation to bid on the National S N P J Day was turned down this year. Whether an Ohio S N P J Day will be held will depend on the meeting held in Barberton by Frank Rezek and his group.

Krist Stokel, the motive power behind the S N P J Juvenile Chorus, active in SANS, at the National Home and everywhere where help is needed, informed me that the Slovenc Home purchased a concert piano, which will be available to groups for occasions. Krist, as many others have felt an acquisition of this nature would be an asset to the Home and he was finally able to sell the idea. Good work, Krist.

The Marolt boys at meetings, affairs, etc. are bringing the Strugglers back into the lime-light, Zadell and Stan Zupan are reviving interest in the Loyalties. Maybe the Progressives out Euclid way, the Commodores from the West side, the Beacons from Newburgh, Barberton "Buckeyes", the Akron "Zippers" and others can bounce back to where they were years ago. It takes just a few individuals to provide the energy to set the lodge into motion again.

Citania

Citania, in Slovene, library in English, Joe Sircel, secretary, informed me of some of the background of this institution. He also told me they have about 2000 Slovene books, all of Academic' books, newspapers and at the present time are arranging for English magazines. The place is open on Sundays between the hours of 11:00 and 12:00. You can be a member by contacting Joe and leaving with him the sum of \$2.00 per year, for which you'll secure a key enabling you to visit the place at anytime. If more of the English members become interested, other ideas as to how the library should be stocked and operated will be listened to within reason.

BIRTH

Mr. and Mrs. Albert Skully, 9109 Columbia Avenue announce the birth of a son, their third child. Grandmother is Mrs. Frances Skully of 1105 East 64th Street.

Congratulations!

Death On The Highway

Most Americans were struck by the irony of the cause of Gen. Patton's death. The man who had lived in the midst of clashing tanks and screaming shells died from the effects of an "ordinary" accident in the luxury of a peace-time auto. His number came up while he was on a vacation.

Yet, was it so ironic that he should have died from an auto accident? The Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council has warned, time and again, that accidents on the home front during the war took a far heavier toll in dead and injured than on the battlefronts.

When death mocked the fighting general, it also pointed a lesson for all who care to stop and ponder.

Let's not have our joy at the safe return of our fighting men spoiled by an accident to them on the more dangerous home front! The Safety Council tells how to avoid such accidents: "All you have to do is take it easy, watch what you're doing and use courtesy, caution and common sense."

We repeat the three key words: Courtesy, caution and common sense—the three C's. They're the civilian passports to safety.

ENAKOPRAVNOST
6231 St. Clair Ave.
HENDERSON 5311-12

ENGLISH SECTION

MARCH 8, 1946

Waterloo Gossip

"by the Tattler"

Golly, there I go again. After promising to write every week I had to break the record. But it wasn't my fault, honest! It just reached the Enako office to late. So here I am again.

How did you like the dance folks? A little overcrowded I know, but what's that if you're enjoying yourself, right?

At the bandstand was none other than our Johnnie Vadnal and his boys. Mellow and hot music too, I must say.

Among the first to arrive at the dance as usual were Eleanor Celin and Dolly Major. They get there so early just so they can have the first polka, and really they sure do go to town. Not that I blame them, really.

Joan Steverding known to most of us as "Red", looking quite stunning in that aqua dress. Did you notice? Who was that tall ex-sailor you were dancing with, Joan? Quite sharp!

Snoopy roaming around like always giving everyone a welcome smile. Have a good time after the dance, Snoopy? From your conversation over the phone Monday, I gather you had a marvelous time. Right, Snoop?

Regina Kucher and Dot Lakan telling me they had quite a heavy date with the Barberton boys. My, how nice!

George Kraincic dancing with a certain blonde all evening and my how mellow they danced those fox-trots. Hubba, hubba!

Marion Kapel looking quite different Sunday! Didn't recognize you at first Marion! Maybe it was the way you wore your hair.

Lillian Modic really going to town on the fast jitterbug piece with Lillian Ulle. Quite sharp, gals! And I just adore that black dress of yours, Lil!

Tony Zupancic whizzing by me so fast that for a minute I thought Superman whizzed by. How come such a quick "hello", Tony?

Tommy Tumbry looking very nice in civvies. Bet you'll stick to civvies instead of khaki, huh? And by the way, why park yourself with the stag line, Tommy? Come on, get out there and dance.

Marion Godec sure making a hit with her brown suit. I could not see you at all when you were dancing with that tall fellow, Marion. Where were you?

Didn't see much of Doris Protopnik except to say "hello." Oh well, you couldn't keep tract on hardly anyone because of the crowd that attended.

Eddie Novince telling me he still didn't have a date for Saturday nite. There will be quite a gathering at Kunchick's hall. (A party more or less.) Might bump into some of you there! Gee, Eddie I'm sorry but I'll bet any gal would go out with you so try hard and I do hope to see you and Art there! By the way, Eddie, how did you feel Monday morning? You know what I mean! Maybe you better stick to plain cherry pop instead of Slovenian cherry pop! Get what I mean?

Bumped into none other than Frankie Jagodnik downstairs! Just had time to say "hello". I hardly ever see you at the dances anymore. How come, Frankie?

Millie Ruzick was telling me she's getting her three pair of stockings. My how nice! See, if you're out of stockings, gals, you'll know where to borrow some. Golly, what am I saying!

Telenews Theatre

The dramatic trial of General Masaharu Homma comes to an end, as newsreels in the new program at the Telenews this week, show the death sentence being read to the 'Butcher of Bataan.'

In the same Manila courtroom where General Yamashita had been found guilty, General Homma takes the stand. The five-week trial reaches its climax as the General's wife becomes the last witness for the defense.

A mammoth machine that "lays" thirty-ton houses much as a hen lays eggs is demonstrated in Texas. The "Tournalayer" places an outer form of steel. Concrete is poured between two forms. After the concrete hardens, the outer form is removed and the house remains, ready to be equipped and furnished. The Tournalayer, can build houses in 24 hours.

"Great Lakes", an illuminating film documentary delves into the importance of this inland empire. This film was made with the co-operation of the U. S. Coast Guard, whose protection and vigilance spell safety to shipping and bordering cities.

DANCE SUNDAY

MARCH 17

The Sons and Daughters of Eire, Inc. (Irish American Fife and Drum Corps) will celebrate the feast of St. Patrick with a dance to be held at the Slovene National Home, 6417 St. Clair Avenue on Sunday, March 17th.

Irish music will be furnished by Thomas McLaughlin and Donald McMahon. Vadnal's Orchestra is also booked for the evening. An added feature of the evening's entertainment will be an exhibition performed by the corps drill members. Come one! Come all! Committee in charge is made up of officers and members of the organization.

So sorry, Millie. I'm sure no one will take me up on that remark. (I hope.)

George Kaliope dancing with a very pretty blonde all evening him -- who was she George? Oh come on, you can tell me. I won't tell anyone, honest! (No remarks from the audience.)

Where is Bob Debevec keeping himself lately? Golly, I have not seen you around Waterloo anymore, Bob? I do hope the Waterloo Gang wasn't to unkind to you. You just have to know the kids that's all, because they are a bunch of nice kids! I'll expect a quarter for that remark again! Hahem.

Eddie Budnar saying, "Oh shucks," and "Quit it," when I called him handsome!! Didn't know you could ever blush, Ed!

Sailor Steve Valencic having a grand time all evening. Gee, it's sure nice to see you around Waterloo again Steve. And I do hope you make the most of your leave.

Golly, I almost forgot the time! Have to get this in the mail tonite or else my article will again be late for publication and I just know you people wouldn't like that. Ahem. No remarks.

So until next week one and all, when I hope to see you all again at Waterloo, I remain, always, "The Tattler."

Cleveland to Hold Flower Show

Everyone does complain about the weather but some people actually do something about it. About this time of the year snow shoveling is the main outdoor pastime in the middle west. But right now in greenhouses scattered throughout northern Ohio thousands of plants and bulbs are being forced into early bloom for the opening of the Greater Cleveland Home and Flower Show in Cleveland Public Auditorium, March 16-23.

No matter what the weather outside on that date, the interior of Public Auditorium will look and smell like late Spring with a profusion of flowers, roses, lilacs, dogwood, redbud, tulips, and practically every kind of common variety of garden flower, giving the festival touch to the natural display of the complete house built indoors and all the items of equipment and decoration that go to make up the modern home.

Joining hands to present in one great exposition in the Greater Cleveland Home and Flower Show after an interruption during the war years, all elements of the home building industry are cooperating to give home-hungry America its first complete taste of what is just ahead in way of new homes, home equipment, home furnishings, and home decorations including landscaping.

DANCE SUNDAY AT SLOV. WORKMEN'S HOME

IVanhoe 1348

This Sunday, March 10th, the committee for Slovene Serveman of the Slovene Workmen's Home District, are sponsoring a dance to be held at the Slovene Workmen's Home, 15335 Waterloo Road. This will be their third dance of the season. The previous two proved to be very successful, and they are again inviting both young and old to attend for an evening of entertainment dancing to the tunes of the ever popular Johnnie Vadnal Orchestra.

HOME

The well known Mrs. Ivana Tolar has returned to her home at 15625 St. Clair Avenue, after being confined to the hospital. Friends may visit her at the above address.

At our last meeting John Zgong was seen wearing a handsome green suit. He gave the impression of buying an expensive outfit, only to let down and admit it was a G. I. uniform, dyed. It looks sharp anyhow, Johnny!

The club bought 55 tickets for the SNPJ dance that was held Sunday, March 3rd. Joe Sustersic was distributing them among the members and later was seen giving the girls quite a whirl on the dance floor. Mrs. Sustersic helped in the kitchen to put forth some luscious roast beef and ham sandwiches, which the vets devoured. She will also make sure you can find sandwiches of the like at the vets dance to be held on April 6th.

Our proof of a good time that was had, can be the case of Dorothy Skedel, who kept the group alive with songs that both old and young enjoy. I'm sure she didn't mind her sore throat on Monday! Yours truly could see that the vets were enjoying themselves, by the little groups that gathered in every corner of the hall.

All the girls, wives, etc. selling 30 tickets for the April 6th dance will receive a corsage to wear at the dance. Wonder how many corsages we'll have to buy, boys? I hope to see all the girls wearing them. The dance will begin at 8:00 p.m. and donation will be 50 cents.

Discharge buttons expressly for the Euclid Vets Club will be distributed at one of our future meetings. See Joe Sustersic for further information about them.

Army & Navy News

MARCH 8, 1946

Wedding Bells

This past Tuesday, March 5th, Miss Verne Joanne Unetic, daughter of Mr. and Mrs. John Unetic, 1134 East 76th Street, became the bride of Mr. John Krince, son of Mr. Frank Krince, 19303 Cherokee Avenue. The wedding ceremony was performed in St. Vitus Church. The groom was recently honorably discharged from the army after 3½ years of service. He was overseas for 40 months.

Congratulations!

Wanted to Rent

3, 4 or 5 room single or apartment in Nottingham district. Mr. & Mrs. Al Rudman, 1888 Mohawk Ave.

Prijatel's Radio Service

1142 East 66th St.

corner Bliss Ave.

90-day guarantee on all work and parts

Store: EXPRESS 2680

Residence: EXPRESS 3985

BUKOVNIK'S

Photographic Studio

762 E. 185th ST.

IVanhoe 1166

MUSIC EVERY FRIDAY AND SATURDAY AT Curly Rupnik's Cafe

6507 St. Clair Ave.

Open till 2:30 a.m.

Euclid Lawnmower Service

SERVICE AND REPAIR —

ALL MAKES

MATT SMITH

915 Babbitt Rd.

IVanhoe 1348

We have a large selection of

FRIGIDAIRE AND

KELVINATOR

ELECTRIC RANGES

For immediate delivery

Norwood Appliance & Furniture Co.

6104 ST. CLAIR AVE.

John Susnik, Prop.